

alpMedia Newsletter

Informacijska služba CIPRA – 03.07.2008, št. 12/2008
www.cipra.org/alpmedia

Počitniška stanovanja kot izziv: veliko prostora za malo koristi

Osrednja tema najnovejše številke informativnega biltena CIPRE (št. 87) je gradnja počitniških stanovanj kot izziv: predstavljena je problematika tega pojava, s katero se srečuje politika gradnje počitniških stanovanj, prikazane pa so tudi nove rešitve, ki so se v praksi že obnesle.

Počitniška stanovanja spremenijo podobo kraja in lahko tudi škodijo njegovemu ugledu

© Frank Schultze/Zeitungspiegel

Od šestdesetih let dalje je v celotnem alpskem prostoru opaziti pospešeno rast števila počitniških stanovanj. Prebivalci prizadetih občin imajo po eni strani od tega pojava sicer nekatere koristi, a novi kapital se v regionalni gospodarski krogotok steka le kratkoročno. Po drugi strani prinašajo počitniška stanovanja v kraj tudi slabosti: številna počitniška stanovanja se uporabljajo le nekaj tednov na leto in pri tem je treba upoštevati, da je uporabljena površina za gradnjo tovrstnih objektov precejšnja. Stanovanjski objekti za vselej tudi okrnijo podobo kraja in krajine, visoke cene

zemljišč in najemnin s trga vedno bolj spodrivajo domačine. Medtem ko so se nekatere občine in regije na tak razvojni trend odzvale pravočasno in sprejele ustrezne regulacijske ukrepe, pa so druge nastali turistični kraji, ki se zunaj glavne turistične sezone spremenijo v prava prebivališča duhov. Nenadzorovana in nezadržna gradnja ima lahko negativne posledice, vendar pa obstajajo instrumenti, s katerimi občine in regije lahko aktivno posežejo v razvoj in gradnjo počitniških stanovanj.

Turistični kraji se težav, povezanih z gradnjo sekundarnih stanovanj, vedno bolj zavedajo, iščejo ustrezne rešitve in jih izvajajo pri zemljiški politiki, oblikovanju trga in rabi objektov s počitniškimi stanovanji. Drugi kraji si prizadevajo za prenovo obstoječih objektov, ki se največkrat ne uporabljajo, in njihovo „vrnitev“ na trg. Od različnih zasebnih in javnih deležnikov se sedaj zahteva, da ustvarijo učinkovite instrumente, s katerimi bo mogoče uravnavati politiko gradnje sekundarnih prebivališč, in jih uresničiti v praksi, saj bodo le tako alpska mesta in vasi ostala privlačna in zanimiva za bivanje tudi v prihodnje.

Več informacij: CIPRA Info (št. 87): Počitniška stanovanja kot izziv. Veliko prostora za malo koristi. Brezplačen izvod lahko naročite pri CIPRI International na international@cipra.org ali pa si ga presnamete v obliki PDF s <http://www.cipra.org/de/alpmedia/publikationen/3334>.

Vir: CIPRA International

Vsebina

Stran 1

Počitniška stanovanja kot izziv: veliko prostora za malo koristi

Stran 2

Interaktivni portal za pohodnike na Južnem Tirolskem in Valaisu

Uvedba pristojbine za težka tovorna vozila prek ekološkega odtisa

EU predstavila sveženj ukrepov prometne politike

Uresničevanje razvojnega koncepta Alpskega Rena na dobri poti

Stran 3

Evropske regije zahtevajo zeleno knjigo za gorska območja

Festivali gorniškega filma

Interesna skupnost bus alpin – platforma za inovativno ponudbo sredstev javnega prevoza

Simulacije naravnih nesreč za učinkovitejše varstvo

Stran 4

O tem in onem

Prireditve

Saj ni res, pa je...

Najpomembnejši članki:

Več na strani 2: Interaktivni portal za pohodnike

Pohodniki lahko ture na območju Južne Tirolske v Italiji in švicarskega kantona Valais odslej izbirajo sami, podatke o njih pa natisnejo na papir ali naložijo na sprejemnik GPS.

Več na strani 3: Evropske regije zahtevajo zeleno knjigo za gorska območja

Odbor regij je od Evropske komisije zahteval pripravo zelene knjige o razvoju in spodbujanju gorskih območij.

Interaktivni portal za pohodnike na Južnem Tirolskem in Valaisu

Pohodniki lahko ture na območju Južne Tirolske v Italiji in švicarskega kantona Valais odslej izbirajo sami, podatke o njih pa natisnejo na papir ali naložijo na sprejemnik GPS. Vse to jim omogoča švicarska spletna platforma Alpmove, ki jo je postavilo mesto Brig-Glis v okviru alpskega leta 2008. Platforma vsebuje mrežo pohodniških, kolesarskih in tematskih poti, turisti in domačini lahko tukaj poiščejo tudi aktualne informacije. Poleg tridimenzionalnih profilov poti vsebujejo zračni posnetki za vsako turo še podatke o znamenitostih, možnostih za preživljanje prostega časa, hotelih, gostiščih, avtobusnih vozniških redih, možnostih za nakupovanje itd. vzdolž izbrane poti.

Podoben portal za pohodnike so konec junija predstavili tudi v italijanskem Bolzanu. Južnotirolska planinska zveza je s finančno podporo dežele na območju Južne Tirolske pregledala in izmerila kar 20 000 km visokogorskih in drugih pohodniških in gornjskih poti, zbrane podatke pa vnesla v večpredstavnostni informacijski sistem in ga postavila na svetovni splet. Stroški projekta, katerega namen je okrepiti vlogo Južne Tirolske kot turistične destinacije, so znašali 4,8 mio. evrov, pri čemer je 80 odstotkov stroškov prispevala EU prek projekta Zeil2. Spletna naslova portalov:

<http://www.alpmove.ch> in <http://www.trekking.suedtirol.info>.

Vir: <http://www.provinz.bz.it/lpa/285.asp?art=224877> (de/it), <http://www.alpmove.ch> (de)

Na satelitski karti so označene številne poti in pomembne točke.

© www.alpmove.ch

Uvedba pristojbine za težka tovorna vozila prek ekološkega odtisa

Evropski raziskovalni projekt EUREKA Logchain Footprint se zavzema za uvedbo pristojbin v cestnem in železniškem prometu, ki bodo pravično porazdeljene med povzročitelje. Cilji projekta so razvijanje metode za določitev vozil v cestnem in železniškem prometu, ki škodujejo okolju. V ta namen sta bili postavljeni dve merilni postaji. Prva je v nizozemskem kraju Zevenhuizen, kjer spremljajo tirna vozila, druga pa v Švici na avtocesti med Zürichom in Bernom, ki nadzoruje tovorni promet. Na postajah od leta 2005 dalje beležijo tovor, hrup vozil, vibracije tal in deformacije, vsebnost vlage in temperaturo vozišča. Podatki naj bi pojasnili medsebojno učinkovanje nosilcev prometa in infrastrukture in bodo podlaga za uvedbo evropske pristojbine za težka tovorna vozila po švicarskem vzoru, ki se zaračunava glede na obremenitve infrastrukture in izpuste onesnaževal, ki jih povzročajo vozila. Prvi rezultati meritev v Švici kažejo, da so mejne vrednosti presežene tako pri skupni teži kot tudi pri stopnji hrupa.

Vir: http://www.nzz.ch/magazin/mobil/der_fussabdruck_des_queterverkehrs_1.761027.html (de), <http://www.empa.ch/plugin/template/empa/942/30703/---/l=1> (de)

Na merilnih postajah raziskujejo, kako bi lahko cestnemu in železniškemu tovornemu prometu zaračunali ustrezno pristojbino glede na povzročitelja.

© CIPRA International

EU predstavila sveženj ukrepov prometne politike

Evropska komisija bo 8. julija predstavila sveženj predlogov za okolju prijaznejši promet (green package), med katerimi bosta tudi predlog za zaračunavanje zunanjih stroškov, ki jih povzroča promet težkih tovornih vozil, in predlog spremembe direktive o cestnih pristojbinah za uporabo določene infrastrukture za težka tovorna vozila, ki te stroške vključuje v cestno pristojbino za tovrstna vozila.

Za Alpe je tak predlog zagotovo veliko razočaranje: veljavne direktive še ne vsebujejo nobenih rešitev, kako pri tem ravnati na posebno občutljivih območjih, kot so gorske regije. To pomeni, da se bodo zunanji stroški za težka tovorna vozila zaračunavali glede na normo Euro, čas in regijo, ki jo tovornjak prevozi: v ekološko občutljivih regijah, kot so Alpe, višjih uporabnin za ceste ne bo mogoče zaračunati. Pri zunanjih stroških naj bi se v prihodnje upoštevali le stroški, ki jih povzročajo onesnaževanje zraka, hrup in zastoji, ne pa tudi prometne nesreče, posledice podnebnih sprememb in škode, povzročene v naravnem okolju oz. krajini.

Novi evropski komisar za promet Antonio Tajani bi lahko pri tem postal težaven pogajalski partner, saj se je na zaslišanju pred odborom za promet v Evropskem parlamentu izrekel proti temu, da bi se v novo pristojbino za težka tovorna vozila vključevali tudi stroški, ki so posledica izpustov v ozračje, in stroški prometnih nesreč.

Vir: Bündnis LSVA für Europa e.V.

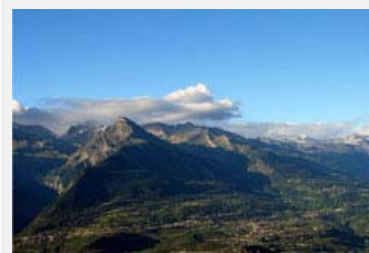
Uresničevanje razvojnega koncepta Alpskega Rena na dobri poti

Mednarodna vladna komisija za Alpski Ren (IRKA) in Mednarodna regulacija Rena (IRR) sta se z zasnovo razvoja Alpskega Rena (IRKA) zavzela za čezmejni trajnostni razvoj tega območja. Delo pri projektih, ki so jih začeli izvajati leta 2006 in so namenjeni izboljšanju protipoplavne varnosti, poteka po načrtih. Sedaj so na vrsti novi skupni projekti: pripravljen bo nov model za napovedovanje visokih voda, ki naj bi v prihodnje olajšal usklajevanje in obveščanje javnosti v primeru visokih voda. Dva nova projekta o problematiki nihanja gladine vode se ukvarjata z močnim dnevnim nihanjem vodnega pretoka, ki je posledica proizvodnje električne energije v skladu s potrebami in njegovimi škodljivimi učinki na ekološke razmere v Alpskem Renu. Vir: <http://www.alpenrhein.net/> (de)

Evropske regije zahtevajo zeleno knjigo za gorska območja

Odbor regij je od Evropske komisije zahteval pripravo zelene knjige o razvoju in spodbujanju gorskih območij. Knjiga naj bi glede na posebne razmere, ki so značilne za gorska območja, na povezovalni zasnovi strnila področja, kot so spodbujanje gospodarstva in spodbujanje strukturnih sprememb, politika zaposlovanja, varstvo narave, zaščita civilnega prebivalstva, okoljska in energetska politika, prometna in kmetijska politika. V pobudi, sprejeti 19. junija letos, je več kot 340 izvoljenih predstavnikov evropskih regij in občin postavilo zahtevo po oblikovanju samostojne evropske politike za gorska območja, kar se je že zgodilo za morska in mestna območja. Pobuda vsebuje tudi zahtevo, da se politične pristojnosti za gorska območja združijo in prenesejo na enega evropskega komisarja.

Vir: <http://www.stol.it/nachrichten/artikel.asp?KatId=c&ArtId=118098> (de)

Sklep odbora regij je prvi pomemben korak k vzpostavitvi evropske politike za gorska območja.

© www.pixelio.de

Festivali gorniškega filma

To poletje se bo na treh filmskih festivalih vse vrtelo okoli gora. Od 25. julija do 3. avgusta bo že enajstič potekal mednarodni festival gorniških filmov v kraju Breuil-Cervinia Valtournenche v italijanski dolini Aosta. Festival, ki je spet prevzel prvotno ime Cervino Cinemountain, je najvišje „ležeči“ festival v Evropi.

Ne tako visoko, pa vendarle v ravno tako impresivnem alpskem okolju si bo mogoče na filmskem festivalu v St. Antonu v Avstriji od 26. do 30. avgusta ogledati 30 filmov, ki vključujejo obdobje petdesetih let – od takrat, ko sta Edmund Hillary in šerpa Tenzing kot prva človeka stala na vrhu Mount Everesta, pa do izjemnih dosežkov našega časa. tretji festival bo potekal od 22. do 26. oktobra ob nemškem jezeru Tegernsee, ki bo dalo slikovito ozadje mednarodnemu festivalu gorniškega filma Tegernsee. Obiskovalci si bodo lahko ogledali 30 različnih filmov na dan, spoznali zanimive goste in sploh uživali v pestrem spremljevalnem programu.

Viri: <http://www.cervinocinemountain.it> (it/fr), <http://www.filmfest-stanton.at> (de), <http://www.bergfilm-festival-tegernsee.de> (de/fr/it/en)

Interesna skupnost bus alpin – platforma za inovativno ponudbo sredstev javnega prevoza

Interesna skupnost bus alpin, ki si prizadeva za ugodnejšo dostopnost turističnih izletniških ciljev na območju švicarskih gorskih območij s sredstvi javnega prevoza, je pred kratkim na svetovnem spletu postavila platformo, namenjeno inovativni ponudbi javnega prometa za gorska območja. Platforma je stična točka za izboljšanje dostopnosti turističnih ciljev s sredstvi javnega prevoza, zainteresiranim regijam pa zagotavlja tudi podporo pri trženju ponudbe in odnosih z javnostmi ter druge storitve. Platformo bodo lahko uporabljali tudi turisti, če se bodo hoteli seznaniti s ponudbo posameznih regij, ki sodijo v IS bus alpin. To združenje želi namreč tako povečati dodano vrednost finančno šibkejših regij v švicarskih gorskih regijah in spodbuditi sonaravni turizem. Z IS bus alpin se nadaljuje uspešen projekt Avtobus v alpskih dolinah, ki se še vedno izvaja in ki se je medtem razširil že na osem regij, ki sodelujejo pri IS bus alpin.

Vir: <http://www.busalpin.ch/> (de/fr/it)

Izboljšava dostopnosti izletniških ciljev s sredstvi javnega prometa bo v regiji ustvarila dodano vrednost.

© www.busalpin.ch

Simulacije naravnih nesreč za učinkoviteje varstvo

Novi modulijski sistem na področju varstva pred naravnimi nesrečami zagotavlja raziskovalcem kompleksne simulacijske modele kot tudi za uporabnike prijazne, takojšnje rezultate za praktično uporabo. Tridimenzionalna modulijska programska oprema RAMMS (Rapid Mass Movements), ki jo je razvil Švicarski raziskovalni inštitut za gozd, sneg in krajino (WSL), je primerna za simulacijo hitrega premikanja mas v gorskem svetu. Tako je na primer mogoče sestaviti pregledne karte ogroženih območij, kjer je označena tudi nevarnost plazov, murskih tokov in padajočega kamenja. Načrtovalci ogroženih območij lahko analizirajo vsako točko na terenu in izsledke tudi nazorno prikažejo po zaslugi vključevanja vizualnih elementov, kot so satelitske slike. RAMMS bo na trgu na voljo predvidoma jeseni 2008.

V Oberallgäu v Nemčiji pa so bile na podlagi simulacijskih modelov že narejene karte, ki opozarjajo na rizična območja. Skupaj s švicarskimi strokovnjaki so geologi deželnega urada za okolje opravili simulacijo padajočega kamenja, podorov ter podiranja in plazenja pobočij. Karte pilotne regije Oberallgäu velikosti 785 kvadratnih kilometrov kažejo, da je 45 odstotkov površine ogrožene zaradi geološko pogojenih nevarnosti. Do leta 2012 bodo pripravljene tudi opozorilne karte za celotno bavarsko alpsko območje.

Viri in več informacij: <http://www.wsl.ch/ramms> (de/en), <http://www.bis.bayern.de> (de)

O tem in onem

Ogenj v Alpah

9. in 10. avgusta bo kot vsako leto doslej organizirana prireditev Ogenj v Alpah. Osrednja letošnja tema so podnebne spremembe na območju Alp. V Avstriji, Italiji, Nemčiji in Švici bodo takrat simbolično zagoreli kresovi kot simbol večje kakovosti življenja v alpskem prostoru. CIPRA Švica, nosilka in organizatorka te prireditve, želi tako opozoriti na nujnost ohranjanja naravne in kulturne dediščine alpskega prostora, solidarnost med državami in prebivalci ter na prizadevanja proti uničevanju alpskega ekosistema. Pri akciji lahko sodelujejo organizacije ali posamezniki, ki delujejo na področju okoljske politike. Cilj prireditve je zbrati pogum in se zavzeti za trajnostni razvoj na vseh področjih.

Več informacij na: <http://www.feuerindenalpen.org/> (de/en/it).

ViaStoria dobitnica nagrade Prix Evenir

Center za zgodovino prometa ViaStoria je na začetku maja za svoj program razvoja turizma Švicarske kulturne poti prejel nagrado Prix Evenir, ki jo Združenje švicarskega naftnega gospodarstva podeljuje za dosežke v trajnostnem razvoju. Program je mreža zgodovinskih poti, ki vodijo po Švici, vključuje pa tudi zanimivosti švicarske kulturne in naravne krajine. Projekt je prejel nagrado zaradi uravnoteženega načina trajnostnega razvoja na treh področjih, tj. ekološkem, ekonomskem in socialnem.

Več informacij na: <http://www.kulturwege-schweiz.ch/> (de/en/fr/it), <http://www.viastoria.ch/> (de/en/fr/it)

Na Južnem Tirolskem vožnja odslej za starejše ugodnejša ali celo brezplačna

Od 1. julija dalje je uporaba javnih prevoznih sredstev za starejše na Južnem Tirolskem še dostopnejša, saj novi abonma Abo 60+ vsem, ki so starejši od šestdeset let, omogoča enoletno uporabo vlakov, avtobusov in žižnic, katerih lastnik je javno podjetje Južnotirolski potniški promet, pa tudi vseh regionalnih vlakov Trenitalie za pavšalno ceno 100 evrov. Za starejše od 70 let je abonma celo brezplačen, saj se želi južnotirolska vlada tako približati svojim prebivalcem in obenem omiliti padec kupne moči. Za abonma je mogoče zaprositi na pooblaščenih prodajnih mestih Južnotirolskega potniškega prometa.

Več informacij na: http://www.provinz.bz.it/lpa/285.asp?redas=yes&aktuelles_action=4&aktuelles_article_id=225395 (de/it)

Prireditve

Razstava o tradicionalnih namakalnih metodah v Vinschgauu (Valais), Dolina Aoste: „**Mit Wasserbeil + Wasserplatte**“. Brig/CH, 19. 6.-6. 8. 2008. Simphon (vas)/CH, 13. 8.-27. 9. 2008. Jezik: de. Organizira: Brig-Glis, alpsko mesto leta 2008.

Več informacij na spletni strani: <http://www.alpenstadt-2008.ch/uebersicht-projekte/projektgmeiwaerch/mitwaesserbeilundwaesserplatte.php> (de)

Posvet in ekskurzija: **Alpska hidrologija – snežna hidrologija**. Davos/CH, 22.-23. 8. 2008. Jezik: de. Organizira: Švicarska hidrološka komisija.

Več informacij na spletni strani: <http://chy.scnatweb.ch/d/Aktuell/Veranstaltungen/> (de)

6. mednarodna konferenca in generalna skupščina zavarovanih območij v Alpah: Življenje v Alpah — novi izzivi. Bled/SI, 8.-10.10.2008. Delovni jeziki: de/en/fr/it/sl. Organizira: Srečanje Mreže zavarovanih območij v Alpah s Triglavskim narodnim parkom/SI.

Več informacij na spletni strani: http://www.alparc.org/files/news/documents/HpyiA7Z6_-pdf?PHPSESSID=abfda80956f397efde295e9126570225 (de/fr/it/sl)

VI. evropska konferenca gorskih območij: Kako lahko v evropskih gorskih regijah ustvarimo več dodane vrednosti?

Brigue-Glis/I, 8.-10.10. 2008. Jeziki: de/en/fr/it/sl. Organizira: Euromontana.

Več informacij na spletni strani: <http://www.euromontana.org/> (en/fr)

Saj ni res, pa je...

Italijanski planinski zvezi (CAI), ki ima za seboj že 145-letno zgodovino, šteje 305 000 članov, upravlja 750 planinskih postojank in bivakov, vzdržuje zelo veliko planinskih poti po celotni Italiji, izobražuje in usposablja gorske vodnike, vodi nacionalno gorsko reševalno službo ter zaposluje 25 državnih uslužbencev, bi skorajda odbila zadnja ura. In to začuda prav zaradi 25 uslužbencev, ki vodijo sedež organizacije in usklajujejo delo 489 podružnic in 305 sekcij po vsej Italiji. Obstoj organizacije je bil v nevarnosti zaradi predloga spremembe zakona o državnem proračunu, o katerem prav te dni razpravljajo v italijanskem parlamentu: v prihodnje naj bi javne izdatke zmanjšali tako, da bi ukinili vse „manjše javne in s tem nepotrebne ustanove“.

Kar naj bi bile vse tiste javne ustanove, ki zaposlujejo manj kot 50 uslužbencev. Ker so se v CAI temu energično uprli, imajo sedaj na srečo status organizacije, ki je koristna in za katero bodo veljale izjemne določbe.

Da pa bi vendarle pripomogli k zmanjšanju javnih izdatkov, morda res ne bi bilo slabo, če bi sestavili seznam dejansko nepotrebni javnih ustanov – med njimi zagotovo tudi takih s kar nekaj več kot 50 uslužbenci.

Vir: Pismo CAI najpomembnejšim italijanskim državnim organom